

Měníme školu

CÍLE:

Student zmapuje stav prostředí ve škole a identifikuje problém, který může ve skupině vyřešit.

Student analyzuje, jakých skupin se problém a jeho případné řešení dotýká a kde by mohl vzniknout konflikt.

Student naplánuje a (příp. s pomocí vedení školy) realizuje činnosti, které povedou k řešení, zohlední přitom hlediska různých stran.

Student vyhodnotí míru úspěšnosti řešení pomocí vhodných indikátorů.

Student při volbě řešení zohledňuje dopady na životní prostředí.

STŘEDNÍ
ŠKOLA

3 VYUČOVACÍ
HODINY A PRÁCE
MIMO VÝUKU

Důkaz o učení:

Studenti ve skupinách zpracují analýzu vybraného problému a navrhnou jeho řešení, u nichž zhodnotí dopady na jednotlivé zájmové skupiny. Navrhnou plán realizace a realizované řešení pak podle předem stanovených indikátorů vyhodnotí.

Co budou studenti dělat:

Celý blok je založen na samostatné práci studentů, záleží na vás, na co dáte prostor v hodinách a co budou studenti zpracovávat mimo výuku. Studenti ve skupinách nejprve zformulují nejzávažnější problém, který ve škole vnímají, včetně indikátorů jeho vyřešení. Poté ho představí ostatním a zjistí případné námitky. Problém podrobně analyzují a navrhnou řešení únosná pro jednotlivé zájmové skupiny. Problém a návrhy řešení představí třídě i Ekotýmu a zpracují plán realizace, na kterém se v ideálním případě podílejí. Pokud byla řešení realizována, vyhodnotí je podle předem stanovených indikátorů.

	AKTIVITA	ČAS	POMŮCKY
1.	Jaké problémy ve škole vidíme?	domácí úkol (týden)	Přehled kroků (Příloha 1)
2.	Představení problémů a diskuse	45 min.	Práce jednotlivých skupin
3.	Analýza problému a návrh řešení	25 min.	Pracovní list (Příloha 2), velké papíry, fixy či pastelky
4.	Představení problémů a řešení	20 min.	
5.	Plán realizace	30 min.	
6.	Vyhodnocení	15 min.	Indikátory sepsané skupinami v rámci popisu problému

1. Jaké problémy ve škole vidíme?

Rozdělte studenty do pěti- až šestičlenných skupin, pokud je třída na skupinovou práci zvyklá, nechte je rozdělit se podle jejich vlastní volby. Do skupin rozdejte soupis jednotlivých kroků, které je čekají (Příloha 1). Úkolem skupiny bude shodnout se na něčem, co ve škole studenti vnímají jako problém, který by chtěli řešit, a navrhnout takové řešení, které by bylo přijatelné pro různé zájmové skupiny. Motivovat studenty můžete tím, že mají nyní jedinečnou příležitost změnit něco, co se jim ve škole nelíbí. Předem se domluvte s Ekotýmem, případně i zástupci školního parlamentu, že chcete se svou třídou řešit otázku prostředí školy, studenti z Ekotýmu či parlamentu mohou dodat i nějaké podklady pro to, jaké problémy by se mohly řešit.

Problém, který budou studenti hledat, by se měl týkat prostředí školy (nemusí to ale být chápáno nutně jen jako materiální prostředí), v ideálním případě by měl mít i environmentální hledisko. Pokud by bylo pro studenty obtížné hledat environmentálně laděné problémy, můžete jim pomoci následujícími otázkami:

- Jak je řešen školní pozemek?
- Co všechno by se dalo na školním pozemku změnit, aby ho rádi využívali studenti i další rozmanité organismy?
- Jak je ve škole dodržován Ekokodex?
- Jak se podle prostředí školy pozná, že jde o Ekoškolu?
- Poskytuje škola podmínky pro ekologickou dopravu (stojany na kola...)?

Domluvte se se skupinami na nějakém čase (asi týden), který budou mít na zmapování prostředí školy a společný výběr problému.

2. Představení problémů a diskuse

Skupiny svůj problém zpracují písemně na velký papír. Jasně popíšu, v čem problém spočívá, a napíšu důvody, proč tato skutečnost/situace problém představuje. Kromě toho dají dohromady indikátory, podle kterých poznají, že byl úspěšně vyřešen. Každá skupina svůj problém i indikátory dobrého řešení představí a snaží se otázkami k ostatním spolužákům zjistit, zda ostatní také situaci jako problém vnímají, případně i další jejich názory a komentáře. Společné sdílení problémů a diskuse nad nimi by měly zamezit tomu, aby některé skupiny řešily problém totožný (pokud je nenapadne jiný, mohou se spojit při řešení do jedné velké skupiny) či aby skupiny řešily něco, co většina za problém nepovažuje.

3. Analýza problému a návrh řešení

Nyní skupiny provedou analýzu a navrhnou řešení. Nejprve sepišou, kterých skupin se problém dotýká (např. další studenti, učitelé, návštěvníci školy, zaměstnanci – uklízečky, kuchařky ze školní jídelny apod.), a rozdělí je podle toho, pro koho daná situace problém představuje a pro koho ne a kde by při případném řešení mohl vzniknout mezi skupinami konflikt (Příloha 2). Poté se snaží vymyslet takové řešení, které by bylo přijatelné pro všechny skupiny. Návrh řešení zpracují pomocí metody „jestliže-pak“. Metoda spočívá v tom, že studenti vymyslí různé varianty řešení a pro každou z nich napíší, co se stane, když se dané řešení uskuteční („Jestliže řešení 1, pak...“), a co se stane, když se neuskuteční. U každého řešení (i jeho neuskutečnění) napíší více důsledků, zohledňují přitom hlediska jednotlivých skupin.

Jestliže	řešení 1	
pak	(studenti)	
pak	(učitelé)	
pak	(zaměstnanci školy)	
pak	(životní prostředí)	
.....		
Jestliže	řešení 1	nebude,
pak	(studenti)	
pak	(učitelé)	
pak	(zaměstnanci školy)	
pak	(životní prostředí)	

4. Představení problémů a řešení

Návrhy řešení pak jednotlivé skupiny prezentují. Po prezentaci následuje diskuse s ostatními skupinami. Studenti v ostatních skupinách si mezi sebe mohou rozdělit role zástupců jednotlivých zájmových skupin (uklízečka, učitel, návštěvník školy, životní prostředí apod.) a klást prezentujícím námítky či otázky z pohledu své role. Po diskusi každá skupina vyhodnotí, která varianta je pro všechny strany nejpříjemnější, případně ji upraví podle podnětů z diskuse.

5. Plán realizace

Skupiny potom připraví plán realizace – sepišou jednotlivé kroky, které povedou k řešení. Součástí kroků budou i návrhy zodpovědných osob a náklady na danou činnost. Výsledné popisy problémů s návrhy řešení a plánem realizace zástupci skupin předají či prezentují Ekotýmu nebo školnímu parlamentu, a pokud je to možné, podílejí se na jejich řešení.

6. Vyhodnocení

Na závěr, poté, co bylo nějaké řešení problému realizováno, skupiny toto řešení vyhodnotí podle předem sestavených indikátorů (viz bod 2.).

Máte nyní jedinečnou možnost alespoň trochu proměnit vaši školu a pokusit se vyřešit problémy, na které narážíte. Budete pracovat ve skupinách a velký díl práce i organizace bude na vás. Tento list vám může pomoci s jednotlivými kroky.

1. krok – V čem je problém?

Pokuste se v průběhu přibližně 1 týdne shodnout ve své skupině na tom, co ve škole vnímáte jako problém. Problém by se měl týkat prostředí školy (nezapomeňte, že prostředí nejsou jen stěny a lavice...) a v ideálním případě, protože jste v Ekošcole, by měl mít i environmentální aspekt.

2. krok – Presentace problému

Zpracujte problém, na kterém jste se shodli, na velký papír. Jasně a čitelně popište, v čem problém spočívá a proč tuto skutečnost/situaci vnímáte jako problém. Zároveň přemýšlejte, jak poznáte, že je tento problém úspěšně vyřešen, a tyto znaky dobrého řešení –**tzv. indikátory** – sepište.

Poté budete s ostatními skupinami diskutovat o tom, zda situaci vnímají stejně jako vy či zda to pro ně problém není.

3. krok – Analýza problému a návrhy řešení

Dejte dohromady, jakých zájmových skupin se problém týká a kde by mohl při jeho řešení vzniknout mezi těmito skupinami konflikt. Navrhněte několik různých variant řešení. Přesnější „návod“ najdete v pracovním listu (Příloha 2).

4. krok – Jak se líbí řešení?

Představte ostatním své návrhy řešení a diskutujte s nimi o nich. Pečlivě poslouchejte jejich případné připomínky i návrhy. Poté vyberte nejvhodnější a pro všechny přijatelnou variantu řešení.

5. krok – A jak na to?

Sepište dohromady **plán realizace** výsledného řešení, plán rozdělte do jednotlivých kroků, které bude třeba provést, a k nim navrhněte i zodpovědné osoby, náklady na realizaci a dopady na životní prostředí. Popis problému s návrhem řešení a plánem realizace poté předáte Ekotýmu nebo školnímu parlamentu. Pusťte se do řešení.

6. krok – Je po problému?

Poté, co byl návrh řešení zrealizován, zkuste pomocí indikátorů, které jste si sestavili (2. krok), **vyhodnotit**, zda a jak se podařilo problém vyřešit.

Jaký problém chcete řešit? V čem přesně spočívá?

Jakých „zájmových“ skupin spojených se školou se týká (studenti, učitelé, návštěvníci školy, zaměstnanci – uklízečky, kuchařky ze školní jídelny apod.)?

Zkuste předvídat, mezi kterými skupinami by případně při řešení problému mohl vzniknout konflikt:

Navrhněte několik řešení problému a zpracujte je metodou „jestliže – pak“. Ke každé variantě řešení nejprve napište, co se stane, když řešení uskutečníte, a jak se to dotkne jednotlivých skupin. Poté ke stejné variantě napište, co se stane, když tuto variantu neprovedete, opět pro jednotlivé skupiny, kterých se to může týkat.

1. varianta řešení

Jestliže

pak (studenti)

pak (učitelé)

pak (zaměstnanci školy)

pak (životní prostředí)

pak (.....)

Jestliže

nebude,

pak (studenti)

pak (učitelé)

pak (zaměstnanci školy)

pak (životní prostředí)

pak (.....)

2. varianta řešení**Jestliže****pak** (studenti)**pak** (učitelé)**pak** (zaměstnanci školy)**pak** (životní prostředí)**pak** (.....)**Jestliže****nebude,****pak** (studenti)**pak** (učitelé)**pak** (zaměstnanci školy)**pak** (životní prostředí)**pak** (.....)

3. varianta řešení**Jestliže****pak** (studenti)**pak** (učitelé)**pak** (zaměstnanci školy)**pak** (životní prostředí)**pak** (.....)**Jestliže****nebude,****pak** (studenti)**pak** (učitelé)**pak** (zaměstnanci školy)**pak** (životní prostředí)**pak** (.....)

4. varianta řešení**Jestliže****pak** (studenti)**pak** (učitelé)**pak** (zaměstnanci školy)**pak** (životní prostředí)**pak** (.....)**Jestliže****nebude,****pak** (studenti)**pak** (učitelé)**pak** (zaměstnanci školy)**pak** (životní prostředí)**pak** (.....)